

např. případů, kde nebyl nalezen druhý člen konfigurace apod.

Meľčukova práce je sympatická pro svou snahu o celistvé zpracování analýzy ruského jazyka. Na její hlavní přednost, možnost obecného uplatnění vlastního algoritmu analýzy, jsme už upozornili. To je samo o sobě jistě velmi cenné, skrývá to však v sobě i mnoho obtíží; ty se týkají hlavně sestavení tabulky konfigurací, na jejichž správnosti a dostačujícím rozsahu podstatně závisí výsledek analýzy. Aby se uvedená možnost stala reálnou, bylo by třeba mít i podrobná kritéria pro sestavení těchto tabulek pro různé jazyky. Je také otázka, zda vztahy bezprostřední dominance (v podobě a počtu, jak je uvádí autor) poskytují dostačující obraz o analyzovaném textu. Na práci je především nutno ocenit to, jak podrobně jsou v algoritmu zpracovány i případy, které se v textech vyskytují poměrně zřídka (to je jednou z příčin značné rozsáhlosti algoritmu).

Meľčuk sám upozorňuje na některé nedostatky své práce (např. na poměrně velký počet cyklů analýzy); je si vědom toho, že bude třeba opravit i některé lingvistické údaje. Kritické posouzení algoritmu by vyžadovalo ještě detailní teoretickou i praktickou prověrku. To však nebylo v našich možnostech, proto jsme se soustředili na přehled základních principů.

Iana Weisheitelová

PŘEKLADOVÝ SBORNÍK „MATEMATIČESKAJA LINGVISTIKA“

Jak známo jsou překlady z oboru matematické lingvistiky zastoupeny v ruských překladových řadách lingvistických (*Novoje v lingvistike*), a zejména matematických (*Kibernetičeskij sbornik 1—9, 1960 až 1964*, nyní nově *Kibernetičeskij sbornik, Novaja serija* od r. 1965). Na rozdíl od právě uvedených případů, kdy šlo vesměs o práce N. Chomského (nebo o práce, jichž byl Chomsky spoluautorem), setkáváme se v samostatném sborníku *Matematičeskaja lingvistika* (pod red. Ju. A. Šrejdera, I. I. Revzina, D. G. Lačutiho a V. K. Finna, Moskva 1964,

310 s.) obsahujícím 13 statí celkem s 14 různými autory (mezi nimi je i Chomsky a D. G. Matthews). Pět statí, celá druhá část je věnována otázkám sémantickým, a to v pojetí skupiny cambridžské (Mastermannové) a milánské (Ceccatovy). Z části první je zvláště třeba upozornit na závažnou obecně metodologickou statí Y. Bar-Hillela *Recursive Definitions in Empirical Sciences* (Rekurzivní definice v empirických vědách) z r. 1953, která nebyla přetištěna v nedávno vyšlém výboru z jeho prací *Language and Information*, Reading, Mass.—Jerusalem 1964.¹ Z československých prací byl do sborníku pojat článek L. Nebeského *O jedné formalizaci větného rozboru* (SaS 23, 1962, 104—107).²

Pavel Novák

FONOLOGICKÁ STATISTIKA NA ZÁKLADĚ FREKVENCE SLOV

Názornou a poučnou ukázkou toho, jak lze starších statistických prací, zvláště materiálových, využít pro nová studia tím, že jsou z nových hledisek zpracovány novou technikou, a to samočinnými počítači, je práce A. Hooda Robertse *A Statistical Linguistic Analysis of American English*. Vyšla r. 1965 v holandském nakladatelství Mouton (v řadě *Janua linguarum, Series practica VIII*) v rozsahu 437 stran; z toho s. 9—65 uvádí zejména plán celé práce a zhodnocení výsledků studia, zbytek tvoří dodatky, seznamy (celkem 22), které představují vlastní jádro práce. Vzhledem k zaměření našeho časopisu soustředíme se zde na stránku metodologickou, která si zaslouží zvláštní pozornosti.

Cílem Robertsovy práce bylo zjistit frekvenci fonémů v běžné americké angličtině na dostatečně velkém souboru slov, který byl pořízen na principu frekvenčním. Po prostudování základních frekvenčních slovníků a seznamů slov pro angličtinu, jako jsou např. slovníky E. L. Thorndika

¹ Viz P. Sgall, *Z počátků algebraické lingvistiky*, SaS 26, 1965, 291—293.

² Srov. dále L. Nebeský, *K odnoji modelí analiza predloženiija*, The Prague Bulletin of Mathematical Linguistics 2, 1964, 3—10.